

Dekker, Jacobus Adrianus Veearts

(29 juni 1812 te Middelburg - medio 1859 te Amsterdam)

Zoon van de militair paardenarts Cornelis Dekker (1776-1828) en Johanna Willemina van Loo. Gehuwd te Deventer met de weduwe Ten Haave, geb. Huart (juli 1846), die hem drie kinderen schonk.

Opleiding

Hij ontving een degelijke voorbereidende opleiding die aan de veelzijdig begaafde jongeling wel besteed was. Nadat zijn moeder met drie jonge kinderen weduwe was geworden, adviseerden vrienden plaatsing voor rekening van het Departement van Oorlog op 's Rijks Veeartsenijschool. Daar hij de vereiste leeftijd nog niet bereikt had, kon hij pas in 1829 worden toegelaten. In augustus 1833 werd hij benoemd tot veearts 1ste klasse.

Loopbaan

In dezelfde maand waarin hij afstudeerde werd hij aangesteld als adjunct-paardenarts bij het leger. Kort voor zijn huwelijk werd hem op verzoek eervol ontslag uit militaire dienst verleend. De aanleidingen voor zijn verzoek waren enerzijds de moeilijkheden die de dienstvoorschriften maakten bij het aangaan van huwelijksverbintenissen, en anderzijds de arbeidsvoorwaarden die voor paardenartsen minder gunstig waren dan voor officieren van gezondheid. Om bevorderd te kunnen worden diende men zich, nadat het aantal paardenartsen was ingekrompen, aan een uitgebreid vergelijkend examen te onderwerpen. Deze, door de inspecteur-generaal van de Geneeskundige Dienst, dr. P.L. Beckers, genomen maatregel leidde tot het vertrek van verschillende paardenartsen.

Dekker vestigde zich in Amsterdam, waar hij een uitgebreide praktijk kreeg. Hij was tevens de dierenarts voor de levende have van 'Natura Artis Magistra', waardoor hij tal van interessante veterinaire waarnemingen kon doen en in publicaties vastleggen.

Dekker richtte in 1847 de 'Veeartsenijkundige Vereniging in Noord-Holland' op, waarvan hij secretaris/penningmeester werd. In 1850 werd hij lid van het Centraal Veeartsenijkundig Genootschap, waar men hem onmiddellijk tot secretaris benoemde, een functie die hij zeer nauwgezet vervulde.

In 1858 werd hij door de gemeenteraad van Amsterdam benoemd tot lid van het 'College van wetenschappelijke keurmeesters der levensmiddelen', dat in datzelfde jaar was opgericht en onder voorzitterschap stond van prof. Baumhauer.

Publicaties

In zijn Amsterdamse tijd ontwikkelde Dekker zich tot een ijverig en veelzijdig publicist. In de zeven jaargangen van het in 1847 door F. Rienderhoff en F.C. Hekmeijer opgerichte Repertorium, tijdschrift voor de geneeskunde in al haren omvang zijn, naast de verslagen van de vergaderingen van de Noord-Hollandse Vereniging, 65 artikelen van zijn hand verschenen. Deze werden alle door prof. Hering gerefereerd in het Repertorium der Thierheilkunde. De titels zijn, in chronologische volgorde, te vinden in de necrologie door F.C. Hekmeijer en L.P. Wuppermann. Aan de Verhandelingen over verschillende veeartsenijkundige onderwerpen of korte verslagen van de Algemeene Vergaderingen van Rijks Veeartsen droeg Dekker tussen 1855 en 1861 tien artikelen bij. Ook vertaalde en bewerkte hij het Allgemeines praktisches Vieharzneibuch der allopathischen und homöopathischen Thierheilkunde. Mit Anhang: Die Geburtshülfe bei den Hausthieren, door Sigmund Werneburg und Moritz Beyer (Leipzig, 1852), uitgegeven door Noothoven van Goor te Leiden in 1858 [dit jaartal wordt gegeven in de necrologie en wordt overgenomen door Schimmel; Van Esveld geeft z.j. en de Catalogus van de Bibliotheek der Veeartsenijkundige Faculteit (1926) geeft 1853].

De meeste titels van zijn publikaties zijn ook opgenomen in de Catalogus van de Bibliotheek der Maatschappij ter bevordering van de Veeartsenijkunde in Nederland, door D.F. van Esveld. Utrecht, 1903. p. 19-21.

Biografie

F.C. Hekmeijer en L.P. Wuppermann. Korte levensgeschiedenis van J.A. Dekker, Verhandelingen over verschillende veeartsenijkundige onderwerpen of kort verslag van het verhandelde in de elfde [in 1859] en twaalfde [in 1860] Algemeene Vergadering van het Nederlandsch Veeartsenijkundig Genootschap, onder red. van F.C. Hekmeijer. Utrecht, 1861, p. 99-108.

W.C. Schimmel, in: Nieuw Nederlandsch Biographisch Woordenboek. Deel 1. 's-Gravenhage, 1911. k. 697.

(A. Mathijssen)